

celoroční bude povinen pojištěnec sám, či pojištěný nebo majetník pojistky, výplaty pojištěného kapitálu se domáhající. Také má neplacení jednotlivých splátek pojistného, jak vidno z §§ 7 a 8 smlouvy pojišťovací právní následky vzájemně se různící a v důsledku toho jsou i právní předpoklady a podmínky splatnosti u některých jednotlivých splátek dosti různé. Pro tuto zvláštní a odlišnou povahu nutno každou jednotlivou splátku pojistného posuzovati zvlášť jako samostatnou pohledávku, a ježto toto prvé pojistné s vedlejšími poplatky 1.000 K nepřesahuje, uznati dle § 49 čís. 1 okresní soud pro přítomný spor za příslušný.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvé stolice.

D ů v o d y:

Žalobkyně odvozuje nárok žalobní ze smlouvy pojišťovací, kteráž, jak tvrdí, přišla mezi ní a žalovaným k místu tím, že přijala nabídku v přihlášce žalovaného ze dne 3. dubna 1919 obsaženou, vydavši na základě přihlášky pojistku ze dne 1. května 1919. Žalobkyně musí tedy dáti si líbiti, by proti ní platily obsah pojistky jakož i všeobecné podmínky pojišťovací, které jsou podstatnou součástí jak přihlášky žalovaného tak i pojistky jí vydané. V pojistce jest stanoveno, že Josef M. se zavazuje, spláceti pojistné činící (ročně) 1.313 K 60 h v pololetních lhůtách po 656 K 80 h vždy dne 1. května a 1. listopadu každého roku. Podle všeobecných podmínek pak přísluší žalobkyni, ač-li jí vůbec vzešlo nějaké právo proti žalovanému, což tento popírá — každým způsobem nárok na celoroční pojistné 1.313 K 60 h, neboť v § 7 odst. 4, podmínek se praví, že pojištěnec se zavazuje, platiti bance pojistné nejméně po jeden rok, a v § 6 odst. 3, že, splácí-li se pojistné ve lhůtách kratších, než ročních, sluší před výplatou kapitálu doplniti pojistné na celoroční. Domáhá-li se tedy žalobkyně první dne 1. května 1919 dospělé lhůty 656 K 80 h s přísl. prvního celoročního pojistného 1.313 K 60 h, žádá pouze části jistinné pohledávky a jest podle § 55 jur. n. při určování příslušnosti pro výpočet hodnoty předmětu sporu rozhodným úhrnný obnos jistinné pohledávky dosud nezapravené t. j. 1.313 K 60 h, tudíž obnos přesahující 1.000 K. Následkem toho však nemá místa příslušnost soudu okresního, nýbrž příslušnost soudu sborového. Na tom ničeho nemění se tím, že při podání žaloby z celoročního pojistného splatnou byla toliko pololetní lhůta 656 K 80 h, neboť dle § 55 j. n. nezáleží na tom, jakou částkou jest po právu a ještě nezapravena. Z toho vyplývá, že soud rekursní neprávem považoval zažalovanou pohledávku za pohledávku samostatnou, a že dlužno spíše souhlasiti s opačným názorem soudu prvního.

Čís. 309.

Narřízení bývalého ministerstva vnitra ze dne 15. prosince 1852 čís. 257 ř. z., prohlašující (v § 12) podpacht honitby bez povolení politického úřadu za neplatný, bylo zrušeno zákonem o myslivosti pro Čechy ze dne 1. června 1866 čís. 49 z. z. Než i dle tohoto zákona není podpacht mysliv-

vostí dovolen. Co dáno k uskutečnění takovéto nedovolené podpachtovní smlouvy, nelze nazpět požadovati. (§ 1174 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 29. října 1919, Rv I 492/19.)

Blažej L. a Josef S. zajímali se o pacht honitby v revíru obecního honebního společenstva. Poněvadž však neměli v katastru obce pozemků a byli proto z pachtu vyloučeni, nastrčili Adolfa S., s nímž ujednali, že on spachtuje honitbu, že však dají mu vadium a budou platiti pachtovné, že však odstřel zvěře jen oni budou vykonávati. Mezi sebou ujednali Blažej L. a Josef S., že zemřel-li by jeden z nich, druhý převezme veškeré závazky a veškerá práva z dohody s Adolfem S. Adolf S. stal se skutečně formelně pachtěrem honitby na dobu od 1. února 1913 až do 31. ledna 1919, Blažej L. a Josef S. složili za něho vadium, platili pachtovné a vykonávali výlučně honitbu. Po smrti Josefa S. vykonával toto právo a plnil závazky Blažej L., který zejména zaplatil pachtovné až do 31. ledna 1919. Dopisem ze dne 30. září 1918 sdělil Adolf S. Blažej L., že nadále bude vykonávati honitbu sám a zakázal mu vstup do revíru. Žaloval proto Blažej L. Adolfa S. jednak na vrácení pachtovného za poslední tři měsíce roku 1918 a za leden 1919, ježto pachtovní období zahrnovalo v sobě čas od 1. února do 31. ledna, a dále náhradu za zvěř, kterou žalovaný v roce 1917 dal svými hostmi odstřeliti. Prvá stolice uznala dle žalobní prosby, poněvadž jedná se o nárok z bezdůvodného obohacení, pro který nepřichází v úvahu ani platnost podpachtovní smlouvy, ani ustanovení § 1174 obč. zák. Odvolací soud zamítl žalobu, vycházející z právního názoru, že podpachtovní smlouva jest dle min. nař. ze dne 15. prosince 1852 čís. 257 ř. z. smlouvou nedovolenou, že následkem toho žalobce ze smlouvy té neměl právního nároku na zvěř a nemá proto také nároku na náhradu za odstřelenou zvěř, pachtovné pak že zapláceno bylo k uskutečnění jednání nedovoleného a nelze je proto zpět požadovati.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Pro rozhodnutí sporu záleží na řešení tří otázek. Jedná se totiž o to, zdali:

1. ujednání mezi spornými stranami (smluvní společník žalobcův Josef S. zatím zemřel) jest pokládati za podpacht honitby (myslivosti);
2. platí dosud předpis § 12 nařízení bývalého rakouského ministerstva vnitra ze dne 15. prosince 1852, čís. 257 ř. z., kterým se prohlašuje podpacht honitby bez povolení politického úřadu za neplatný;
3. jest na nynější případ užití ustanovení § 1174 obč. zák., dle něhož nelze požadovati zpět to, co bylo dáno k uskutečnění činu nemožného neb nedovoleného.

K tomu se podotýká:

K čís. 1. Zjištěno jest, že s honebním výborem uzavřel pachtovní smlouvu o výkonu myslivosti žalovaný sám. Vůči honebnímu výboru a honebnímu společenstvu byl tudíž pouze on pachtýřem. Zjištěno dále,

že týž pachtěř byl ale vlastně jen osobou nastrčenou, že v pravdě myslivost vůbec vykonávati nemínil a že vlastně měli vykonávati myslivost žalobce a zemřelý Josef S., kteří za žalovaného také vadium složili a také platili. Poněvadž vůči honebnímu a okresnímu výboru vázán byl smlouvou pachtovní pouze žalovaný a týž zvláštním ujednáním práva svá postoupil žalobci a Josefu S. (po úmrtí toho přešla téhož práva na žalobce), nutno přiznati této smlouvě vůči původnímu propachtovateli totiž honebnímu výboru ráz smlouvy podpachtovní. To rozhoduje.

K čís. 2. Pravdou jest, že §u 12 cit. nařízení nelze se více dovolávati, poněvadž toto nařízení ve své celistvosti bylo zrušeno zákonem o myslivosti pro Čechy ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. z. (viz jeho § 49 a komentář Dr. Žaluda: Das Jagdgesetz für das Königreich Böhmen, 8. vyd. na str. 264). Pro neplatnost oné podpachtovní smlouvy lze se však dovolávati i tohoto právě vzpomenutého zákona o myslivosti. Z předpisů jeho (srovnej jeho §§ 6, 16, 24, 25, 26) jde zřejmě na jevo, že vůči honebnímu výboru a společenstvu platí pouze ten za pachtýře honitby, komu honitba byla propachtována a že tu klade se váha též při schválení pronájmu na osobní vlastnosti pachtěře, takže tento s výhradou svého práva použití k výkonu myslivosti osob mysliveckých a hostí na honbu pozvaných, není oprávněn právo své samovolně někomu postupovati, právo pachtovní dávati do podpachtu. Takovýto podpacht vzpomenutým zákonem se nedopouští. Proto sluší pokládati smlouvu mezi spornými stranami za nedovolenou a neplatnou.

K čís. 3. Žalobce si byl dle zjištění soudů nižších dobře toho vědom, že ujednání jest nedovoleným, poněvadž u vědomí, že by jemu a Josefu S. nebyla bývala myslivost propachtována, nastrčili žalovaného za pachtěře. Týž také ihned, když mu žalobce další výkon myslivosti zakázal, zákazu tomu se podrobil. Z předpisu zákona (§ 1174 obč. zák.) sluší však vyvozovati, že nelze zpět požadovati to, co bylo poskytnuto k uskutečnění činu nedovoleného, ač-li dávajícímu znám byl tento důvod nečestný (causa turpis vel injusta). Z příčiny té nelze žalobci žádati zpět, co zaplatil na nájemném, třeba by byla druhá strana tím obohacena — dávajícího stihají právě následky uzavření smlouvy nedovolené, a také ne co si žalovaný na zvěři jeho hostmi odstřelené ponechal, poněvadž ta jemu jako nájemci myslivosti přísluší. Rozsudek soudu odvolacího odpovídá v podstatě těmto názorům, není proto stížen dovolacím důvodem omylného právního posouzení věci, pročež dovolání bylo zamítnuto.

Čís. 310.

Nároky manželky proti manželi o slušnou výživu v penězích nebo peněžité hodnotě dlužno uplatňovati žalobou. Není třeba, by manželka, s níž manžel nechce žíti, domáhala se předem rozvodu manželství od stolu a lože.

(Rozh. ze dne 29. října 1919, Rv I 496/19.)

Žofie N. podala na svého manžela žalobu o placení měsíčního výživného, poněvadž ji manžel od sebe zapudil a s ní nechce žíti. Žalovaný